

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในบรรดาปัญหาต่าง ๆ ที่มนุษย์เรากำลังประสบอยู่ทุกวันนี้ ปัญหาเรื่องอาชีพ เป็นปัญหาสำคัญ และน่าสนใจศึกษาเรื่องหนึ่ง เพราะการทำงานเพื่อประกอบอาชีพนั้น เป็นสิ่งสำคัญต่อชีวิตมนุษย์และเป็นบ่อเกิดของสิ่งอื่น ๆ ที่ตามมา คือ มีผลต่อสภาพจิตของคน สถานะภาพทางสังคม รวมตลอดไปถึงวิถีทางในการดำรงชีพ ถ้าหากเราพิจารณาชีวิตคนจะพบว่าคนเรานั้นใช้ชีวิตส่วนใหญ่อยู่กับการประกอบอาชีพ การที่คนเราเลือกประกอบอาชีพแตกต่างกัน เช่น บางคนมุ่งปรารถนาเป็นแพทย์ บางคนมุ่งปรารถนาเป็นทหาร บางคนมุ่งปรารถนาเป็นพ่อค้า ฯลฯ นั้นเป็นเพราะแรงจูงใจที่มีต่องานหรืออาชีพ (Work Motivation)<sup>1</sup> เช่น ค่าจ้าง รวมทั้งรางวัลต่าง ๆ ที่คิดเป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน ซึ่งเป็นประโยชน์พิเศษที่ให้กับลูกจ้าง เป็นที่มาของความมุ่งปรารถนาในการทำงานของคน ประโยชน์พิเศษที่ให้กับลูกจ้างนี้รวมทั้งสวัสดิการต่าง ๆ เช่น ให้อริการด้านอาหาร การรักษาโรคภัยไข้เจ็บ รวมตลอดไปจนถึงการให้โอกาสพักผ่อนหย่อนใจด้วย นอกจากนี้ยังรวมถึงการใช้พลังทางร่างกายหรือทางจิตใจ เนื่องจากอาชีพแต่ละอย่างนั้นต้องใช้พลังทางร่างกายและทางจิตใจไม่หักเหียวกัน ตลอดจนผลิตผลของสินค้าและบริการ งานบางอย่าง จะให้ผลิตผลที่น่าปลื้มใจแก่เจ้าของ เช่น การทำไร่ หรือการทำเหมืองแร่ จะให้ผลิตผลที่น่ายินดีแก่เจ้าของเป็นต้น แรงจูงใจอีกประการหนึ่ง ได้แก่ การติดต่อทางสังคม งานบางอย่างต้องติดต่อกับคนอื่น ๆ มาก เช่น งานประชาสัมพันธ์คนต่าง ๆ ซึ่ง

<sup>1</sup> Richard H. Hall, Occupational and the Social Structure (Englewood Cliffs, N.J. Prentice Hall, Inc. 1969) P. 37 - 41

บางคนชอบที่จะทำงานประเภทนี้ เพื่อจะได้ติดต่อกับคนอื่น และแรงจูงใจอันสุดท้าย คือ สถานะภาพทางสังคม สถานะภาพทางสังคมของแต่ละอาชีพอาจจะ เป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่ง ที่จะทำให้คนเลือกประกอบอาชีพแตกต่างกันทั้งนี้ เพราะว่าในแต่ละอาชีพย่อมมีสถานะภาพทางสังคมไม่แตกต่างกัน ดังนั้นอาชีพที่มีสถานะภาพทางสังคมสูงย่อมเป็นที่พึงปรารถนาของคนส่วนมาก ในทางตรงกันข้ามอาชีพที่มีสถานะภาพทางสังคมต่ำย่อมไม่ค่อยมีคนพึงปรารถนา

นอกจากแรงจูงใจแล้วการประกอบอาชีพยังขึ้นอยู่กับระดับของความมุ่งปรารถนา การเลือกจุดมุ่งหมายหรือเป้าหมายในชีวิตรวมทั้งการกระทำต่าง ๆ นี้ บุคคลแต่ละคนส่วนใหญ่ย่อมมีระดับของความมุ่งหมายแตกต่างกัน แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าระดับของความมุ่งปรารถนาจะเปลี่ยนไปในระยะเวลาต่าง ๆ กัน และเปลี่ยนไปตามความสำเร็จหรือความล้มเหลวของแต่ละบุคคล เช่น บางคนปรารถนาที่จะเป็นนักบิน แต่เนื่องจากมีโรคประจำตัวคือ กลัวความสูงทำให้ต้องเปลี่ยนความปรารถนาไป เป็นต้น การที่คนไม่ได้กระทำในสิ่งที่ตนมุ่งปรารถนาแต่กลับต้องไปกระทำในสิ่งที่ตนมิได้มุ่งปรารถนามาก่อน มีผลต่อภาวะจิตใจเป็นอย่างมาก ทำให้คนลดความมุ่งปรารถนาลง แต่ในบางกรณีคนอาจสร้าง ความมุ่งปรารถนาขึ้นใหม่อีก

เนื่องจากโอกาสที่จะก้าวหน้าในอาชีพเป็นสิ่งที่กำหนดความมุ่งปรารถนา<sup>2</sup> เพราะฉะนั้น ความมุ่งปรารถนาทางอาชีพ จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจศึกษาอย่างยิ่ง เพราะการทำงานประกอบอาชีพให้ประโยชน์มากที่สุดคือเมื่อบุคคลนั้นทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ และมีความเต็มใจ ซึ่งความเต็มใจทำงานจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อการทำงานนั้นมีบรรยากาศที่พอสมควร<sup>3</sup> กล่าวคือ มีโอกาสก้าวหน้า เช่น ได้เลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง ได้รับเงินเดือนเพิ่ม หรือมีโอกาสศึกษาเพิ่มเติม สิ่งเหล่านี้ย่อมก่อให้เกิดกำลังใจแก่ผู้ทำงานทำให้มีความขยันขันแข็งในการทำงาน และในทำนองเดียวกันก็เป็นมูลเหตุชักจูงใจแก่บุคคลภายนอกให้ เกิดความมุ่งปรารถนาที่จะประกอบอาชีพนั้น ๆ

<sup>2</sup> Leonard Reissman, "Levels of Aspiration and Social Class," American Sociological Review, 18 (1953), P 239.

<sup>3</sup> ประกิจ วิริโยทัย "การฝึกคนเพื่อเพิ่มกำไร" วารสารแรงงานสัมพันธ์ ปีที่ 11 (ฉบับที่ 1 ม.ค. - ก.พ. 2510) หน้า 32

สำหรับประเทศไทยการศึกษาเกี่ยวกับอาชีพยังมีใคร่กระทำกันอย่างจริงจัง เช่น สหรัฐอเมริกา เท่าที่มีอยู่มักจะเป็นการศึกษาเพื่อทำวิทยานิพนธ์และส่วนใหญ่มักจะศึกษาจากเด็กนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งความคิดเกี่ยวกับความมุ่งปรารถนาทางอาชีพยังปรากฏไม่ชัดเจน Ginzberg<sup>4</sup> ได้แบ่งกระบวนการเลือกอาชีพของบุคคลออกเป็น 3 ระยะ คือ

1. ระยะที่เลือกอาชีพอย่างเพ้อฝัน ซึ่งเริ่มตั้งแต่วัยเด็กจนถึงอายุประมาณ 11 ปี

2. ระยะที่เลือกอาชีพแบบลองเลือก เริ่มตั้งแต่อายุประมาณ 11 ปี

3. ระยะที่เลือกอาชีพแบบตามความเป็นจริง เริ่มตั้งแต่อายุ 17 ปี ขึ้นไป

ถ้าพิจารณาช่วงระยะเวลาเลือกอาชีพตามที่ Ginzberg ได้แบ่งแล้วจะเห็นว่า นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายยังอยู่ในช่วงระยะของการเลือกอาชีพแบบเพ้อฝัน หรือลองเลือกมากกว่า สำหรับการศึกษารังนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษานักศึกษาเริ่มระดับการศึกษา มหาวิทยาลัย ซึ่งอาจจะมีความคิดเกี่ยวกับความมุ่งปรารถนาทางอาชีพเริ่มปรากฏชัดเจนบ้างแล้ว

#### ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในเรื่องเกี่ยวกับความมุ่งปรารถนาทางอาชีพนั้นปรากฏว่าได้มีผู้สนใจศึกษากันมาก และต่างก็ศึกษาในลักษณะที่ต่างกันไป ทั้งนี้เพราะมีปัจจัยหลายอย่างที่เกี่ยวของกับความมุ่งปรารถนาทางอาชีพ เนื่องจากคนเรามักจะเลือกประกอบอาชีพแตกต่างกัน เช่น บางคนปรารถนาเป็นแพทย์ บางคนปรารถนาเป็นครู เป็นต้น จากการศึกษาเอกสารต่าง ๆ พบว่ามีปัจจัยหลายอย่างที่อาจเป็นผลต่อความมุ่งปรารถนา ซึ่งจะได้อธิบายแยกเป็นปัจจัยดังนี้

<sup>4</sup>E. Ginzberg, S.N. Ginzberg, S. Axehrad J.L. Herma, Occupational Choice. An Approach to a General theory. (New York: Columbia University Press 1951)

1. ครอบครัวยุคปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับความมุ่งปรารถนาทางอาชีพ เช่น ยุพวรรณ ศุภสมิตี<sup>5</sup> ศึกษาพบว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างระดับอาชีพของบิดามารดากับค่านิยมทางอาชีพของนักเรียน ส่วน สุภา ภัทรโทษัย<sup>6</sup> พบว่า ในการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 แผนกศิลปะนั้น เด็กจะตัดสินใจเลือกอาชีพด้วยตนเอง แต่บิดามารดาสันนิษฐานอาชีพที่นักเรียนเลือก และชวลิต บางณรงค์<sup>7</sup> พบว่า บิดามารดา มีความสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียน การศึกษาที่สหรัฐอเมริกาของ Russell R. Dynes, Alfred C. Clarke และ Simon Dinitz<sup>8</sup> พบว่าคนที่ประสบความสำเร็จในความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและครอบครัว เช่น พ่อแม่ไม่รัก จะมีระดับความมุ่งปรารถนาทางอาชีพสูง ส่วนคนที่ประสบผลสำเร็จในความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในครอบครัว จะมีระดับความมุ่งปรารถนาทางอาชีพต่ำ

<sup>5</sup>ยุพวรรณ ศุภสมิตี "ค่านิยมทางอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดพระนคร - ชนบุรี" วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์บัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2510

<sup>6</sup>สุภา ภัทรโทษัย "ความคิดเห็นของนักเรียนโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาปีที่ 5 มีต่อการเลือกอาชีพ" วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์บัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2511

<sup>7</sup>ชวลิต บางณรงค์ "การเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดพระนครและต่างจังหวัด ปีการศึกษา 2514" วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์บัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2515

<sup>8</sup>Russell R. Dynes, Alfred C. Clarke and Dimon Dinitz, "Level of Occupational Aspiration: Some Aspects of Family Experience as a Variable", American Sociological Review, 21 (April, 1956), P 212 - 5

จะเห็นได้ว่าในเรื่องเกี่ยวกับอาชีพนี้บิคารมารคามีอิทธิพลมาก โดยทั่วไปบุตร มักจะกล้อยตามความคิดเห็นของบิคารมารคาในเรื่องเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกอาชีพ และ คานิยมทางอาชีพ แม้ว่าเด็กจะตัดสินใจเลือกอาชีพด้วยตนเองก็ตาม แต่บิคารมารคายังคงมี อิทธิพลอยู่

2. สังคม จากการศึกษาในสหรัฐอเมริกา เช่น La Mar T. Empey<sup>9</sup> ศึกษาเรื่องนี้ในแง่ที่มีความสัมพันธ์กับชั้นทางสังคมพบว่า เด็กที่มาจากครอบครัวชนชั้นกลาง และชั้นสูง จะมีความมุ่งปรารถนาในสถานะภาพทางอาชีพอย่างแท้จริง (The absolute occupational Status aspirations) สูงกว่าเด็กที่มาจากครอบครัวชนชั้นต่ำ และ ยังพบต่อไปอีกว่าความมุ่งปรารถนาชั้นเทียบเคียงในสถานะภาพทางอาชีพ (The relative occupational status aspirations) ของเด็กที่มาจากชนชั้นต่ำ ชี้ให้เห็นว่าความพอใจ และการคาดหวังเกี่ยวกับสถานะภาพทางอาชีพของเด็กมักจะสูงกว่า ของบิคา William H. Sewell, Archie O Haller และ Murry A. Straus<sup>10</sup> ผู้ศึกษาเรื่องนี้ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างความมุ่งปรารถนาทางการศึกษาและความมุ่งปรารถนาทางอาชีพกับสถานะภาพทางสังคม พบว่าสถานะภาพทางสังคมมีผลต่อความมุ่งปรารถนาทางอาชีพ และการศึกษาของเพศชายและเพศหญิง กล่าวคือทั้งเพศชายและ

<sup>9</sup> Lar Mar T. Empey, "Social class and Occupational Aspiration: A Comparison of Absolute and Relation Measurement", American Sociological Review, 21 (December 1950), P. 703 - 9.

<sup>10</sup> William H. Sewell, Archie O. Haller and Murry A. Straus, "Social Status and Education and Occupational Aspiration", American Sociological Review, 22 (1957), P. 66 - 73

เพศหญิงที่มาจากครอบครัวที่มีสถานะภาพทางสังคมสูงจะมีความมุ่งปรารถนาทั้งทางอาชีพและทางการศึกษาอยู่ในระดับสูงกว่าผู้ที่มาจากครอบครัวที่มีสถานะภาพทางสังคมต่ำ แต่ข้อสรุปนี้ใช้ได้เฉพาะครอบครัวที่ไม่ได้เป็นครอบครัวที่ประกอบอาชีพเกษตรกรเท่านั้น นอกจากนี้

Gerald O. Windham<sup>11</sup> ยังศึกษาพบว่าสามในสี่ของเด็กนักเรียนมีความมุ่งปรารถนาในอาชีพที่มีตำแหน่งสูง ส่วนความคาดหวังของเด็กนักเรียนจะมีต่ำกว่าความมุ่งปรารถนา แต่มีเด็กนักเรียนเกินกว่าร้อยละ 90 ที่คาดหวังว่าตนจะมีโอกาสได้ประกอบอาชีพตามที่มุ่งปรารถนา ถ้ารัฐบาลให้ความช่วยเหลือโดยให้ทุนการศึกษาถึงชั้นมหาวิทยาลัย สำหรับปัจจัยสถานะภาพทางเศรษฐกิจและสังคมนั้นพบว่า มีความสัมพันธ์กับระดับของความมุ่งปรารถนาทางอาชีพ ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างศาสนากับครอบครัวนั้นไม่ปรากฏอย่างชัดเจน

นอกจากปัจจัยทั้งสองนี้แล้วยังมีปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเช่น การศึกษาอาจเป็นปัจจัยหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับความมุ่งปรารถนาทางอาชีพ จากการศึกษาของประทุม นิยม<sup>12</sup> พบว่า นักเรียนชายในจังหวัดพระนคร ร้อยละ 80 สนใจเลือกอาชีพที่ต้องใช้วิชาช่างกล และมีเพียงร้อยละ 2 เท่านั้นที่สนใจอาชีพอื่น ซึ่งมีได้ใช้วิชาช่างกล แสดงว่าการศึกษาหรือสาขาวิชาที่เรียนมีความสำคัญต่อความมุ่งปรารถนาทางอาชีพ คือ ทำให้คนมุ่งปรารถนาที่จะประกอบอาชีพตามที่เรียน

<sup>11</sup> Gerald O. Windham "Occupational Aspirations of Secondary School Students in Sierra Leone", Rural Sociology ,35 (March 1970) P. 41 - 53

<sup>12</sup> ประทุม นิยม "การสำรวจความสนใจของนักเรียนช่างกลในจังหวัดพระนครที่มีต่ออาชีพ" วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์บัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2504

ลักษณะของเขตที่อยู่อาศัย ก็อาจเป็นอีกปัจจัยหนึ่งจากการศึกษาของ William H. Sewell และ Alan M. Orenstein<sup>13</sup> ที่ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างถิ่นที่อยู่อาศัย กับการเลือกอาชีพ พบว่า มีความแตกต่างในการเลือกอาชีพระหว่างผู้ที่อยู่ในเมืองกับผู้ที่อยู่นอกเมือง คือ ผู้ที่มาจากชนบทหรือชุมชนเล็ก ๆ โดยเฉพาะเด็กผู้ชายจะมีความมุ่งปรารถนาที่จะประกอบอาชีพอยู่ในระดับต่ำกว่าผู้ที่มาจากเมืองใหญ่

๘ โดยสรุปแล้วจะเห็นได้ว่า ความมุ่งปรารถนาทางอาชีพของคนนั้นขึ้นอยู่กับสถานะภาพทางสังคมของครอบครัว คือคนในครอบครัวชนชั้นสูงย่อมมีความปรารถนาที่จะประกอบอาชีพระดับสูงกว่าคนในครอบครัวชนชั้นต่ำ และในครอบครัวชนชั้นต่ำนั้นบุตรจะมีความมุ่งปรารถนาที่จะประกอบอาชีพระดับสูงกว่า เมื่อเปรียบเทียบกับความมุ่งปรารถนาทางอาชีพของบิดา นอกจากสถานะภาพทางสังคมของครอบครัวแล้ว ถิ่นที่อยู่อาศัยก็มีอิทธิพลต่อความมุ่งปรารถนาทางอาชีพเช่นกัน

#### แนวความคิดที่สำคัญในวิทยานิพนธ์

Julienne Ford และ Steven Box<sup>14</sup> ได้กล่าวไว้ว่า ถ้ามีการกระทำที่คนสามารถเลือกจะกระทำหรือไม่กระทำก็ได้ พบว่าคนจะเลือกกระทำสิ่งที่เขาเล็งเห็นว่าเขามีโอกาสกระทำได้สำเร็จ และจะได้รับรางวัลหรือผลตอบแทนจากการกระทำนั้น เมื่อนำข้อความดังกล่าวมานำอธิบายเรื่องการเลือกอาชีพ จะเห็นว่าสิ่งที่น่าพิจารณาสองประการ คือ ค่าของผลตอบแทนกับโอกาสที่คนจะได้รับความสำเร็จ ในกรณีค่าของผลตอบแทนนั้นจะเห็นได้ว่ารางวัลหรือผลตอบแทนเป็นตัวการที่จะชักนำคนเข้าไปประกอบอาชีพ และค่าของผลตอบแทน

<sup>13</sup> William H. Sewell and Alan M. Orenstein, "Community of Residence and Occupational Choice", American Journal of Sociology. 70 (1964 - 5)P. 551 - 563

<sup>14</sup> Julienne Ford and Steven Box, "Sociological Theory and occupational Choice". Sociological Review, 15 (1967).p. 289.

ซึ่งคนเล็งเห็นว่าเป็นลักษณะของอาชีพนั้น เป็นระดับที่จะวัดถึงสิ่งที่เขาต้องการจากอาชีพ เนื่องจากคุณค่าที่แท้จริงของค่า ของผลตอบแทนไม่สามารถวัดได้ ดังนั้นคุณค่าในที่นี้ จึงหมายถึงคุณค่าส่วนตัวของผู้ตอบซึ่งได้มาจากการกำหนดตำแหน่งของอาชีพ ส่วนโอกาสที่คนจะ ได้รับความสำเร็จขึ้นอยู่กับที่การเล็งเห็นของบุคคลว่าอาจมีผู้ว่าจ้างคนไปทำงาน

สำหรับสิ่งที่น่าพิจารณาสองประการนี้ George C. Homan และ Ford ต่างมีความเห็นว่า<sup>15</sup> ในการเลือกอาชีพ คนจะกำหนดขั้นหรือระดับของอาชีพในแง่ของความ สัมพันธ์ระหว่างกานิยมของเขา กับลักษณะของอาชีพตามที่ เขาเล็งเห็น และถ้าความสัมพันธ์มี ความสอดคล้องกันมากเพียงไร คนก็จะกำหนดระดับของอาชีพสูงขึ้นเพียงนั้น นอกจากนั้นเมื่อ คนมองเห็นโอกาสที่เขาจะทำงานที่มีตำแหน่งสูงมากขึ้นเพียงไร เขาก็จะเลือกอาชีพนั้นมากขึ้น จากแนวความคิดข้างต้นนี้ แสดงให้เห็นว่านอกจากปัจจัยส่วนบุคคลมีอิทธิพลต่อความ มุ่งปรารถนาทางอาชีพแล้ว ความมุ่งปรารถนาทางอาชีพนั้นมีความสัมพันธ์กับปัจจัยอื่น ๆ อีกด้วย จากการศึกษาในสหรัฐอเมริกาเป็นจำนวนมากพบว่า "ระดับความมุ่งปรารถนาทางอาชีพของเด็ก และระดับการศึกษาของบิดามารดา มีความสัมพันธ์ในทางบวก"<sup>16</sup> เช่น Philip Foster<sup>17</sup> ได้พยายามที่จะอธิบายระดับของความมุ่งปรารถนาโดยอาศัยสถานะภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งวัดได้จากการศึกษาและอาชีพของบิดา พบว่าปัจจัยทางครอบครัวก็เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญ แต่ยังมีปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น การศึกษา

<sup>15</sup> Julienne Ford and Steven Box, "loc. cit."

<sup>16</sup> William P Kuvlesky and George W. Ohlendorf, "A Bibliography of Literature on Occupational Aspirations and Expectations." College Station: Texas A & M University, Department of Agricultural Economic and Sociology, Information Report 65 - 3

<sup>17</sup> Philip Foster, "Education and Social Change in Ghana". London: Routledge and Kegan Paul, Ltd., (1965), P. 260 - 291



### วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษารังนี้ มีวัตถุประสงค์ดังนี้ คือ

1. เพื่อทราบถึงความมุ่งปรารถนาทางอาชีพของนักศึกษา โดยเฉพาะผู้ที่ศึกษาในแขนงสังคมศาสตร์ว่า จะมีทัศนหรือความคิดและความมุ่งปรารถนาทางอาชีพอย่างไร
2. เพื่อศึกษาดังปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความมุ่งปรารถนาทางอาชีพของนักศึกษา
3. เพื่อเปรียบเทียบระหว่างนักศึกษาระดับปี 1 ซึ่งเป็นผู้ที่ยังมีโอกาสเลือกเรียนวิชาเฉพาะกับนักศึกษาระดับปี 4 ซึ่งเป็นผู้ที่เรียนใกล้จะสำเร็จออกไปประกอบอาชีพว่ามีความมุ่งปรารถนาทางอาชีพอย่างไร
4. เพื่อจะดูว่านักศึกษามีแนวโน้มที่จะมุ่งปรารถนาทางอาชีพตามที่เรียนมาหรือไม่

### ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัยครั้งนี้จะทำให้ทราบถึงลักษณะของการเลือกประกอบอาชีพของนักศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย ซึ่งอาจจะมีประโยชน์ คือ เป็นแนวทางในการวางแผนการศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย การเตรียมตัวนักศึกษาให้ไปประกอบอาชีพในอนาคตให้ถูกต้องมากขึ้น ซึ่งจะทำให้การใช้แรงงานคนในระดับอุดมศึกษาสอดคล้องกับแผนการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ นอกจากนี้ยังช่วยเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการและเป็นแนวทางที่จะตั้งสมมติฐานในการศึกษาโอกาสต่อไป

### ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาจะศึกษาเฉพาะนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 4 ประจำปีการศึกษา 2515 ทั้งชายและหญิง โดยจะศึกษาเปรียบเทียบลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

เพศ ระหว่างเพศชาย - เพศหญิง จะมีความมุ่งปรารถนาทางอาชีพต่างกันอย่างไร

ระดับการศึกษา ระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน จะมีความมุ่งปรารถนาทางอาชีพต่างกันหรือไม่

สติปัญญา ในที่นี้หมายความว่าเฉพาะถึง ผลการศึกษาโดยพิจารณาว่า ผลการศึกษา  
ต่างกัน จะมีความมุ่งปรารถนาทางอาชีพต่างกันหรือไม่

แผนกหรือสาขาวิชาที่เลือกเรียน พิจารณาว่าสาขาวิชาที่เรียนจะมีผลต่อความ  
มุ่งปรารถนาทางอาชีพหรือไม่

ความมุ่งปรารถนาทางการศึกษา ความมุ่งปรารถนาทางการศึกษาต่างกัน จะมี  
ผลต่อความมุ่งปรารถนาทางอาชีพอย่างไร

ระดับการศึกษาของบิดา พิจารณาถึงระดับการศึกษาของบิดาว่า อาจจะมีผลต่อ  
ความมุ่งปรารถนาทางอาชีพของบุตรอย่างไร

ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ฐานะทางเศรษฐกิจต่างกัน มีผลต่อความมุ่ง  
ปรารถนาทางอาชีพต่างกันอย่างไร สำหรับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวนั้น ในที่นี้จะ  
พิจารณาจากรายได้ของบิดา อาชีพของบิดา และสินค้าบริโภคประเภทอาหารที่มีอยู่ใน  
ครอบครอง

ทัศนคติต่ออาชีพ ทัศนคติต่ออาชีพต่างกันจะมีผลต่อความมุ่งปรารถนาทางอาชีพอย่างไร  
~~X~~ ขนาดครอบครัว ขนาดของครอบครัวต่างกันย่อมมีผลต่อความมุ่งปรารถนาทาง  
อาชีพต่างกัน

### วิธีการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้รวบรวมข้อมูลด้วยการใช้แบบสอบถาม โดยให้ผู้ตอบคำถาม  
รวมกันในห้องเรียนตอนปลายชั่วโมงประมาณ 15 นาที ก่อนจะหมดชั่วโมงเรียน แล้วให้กรอก  
แบบสอบถามในขณะเดียวกัน ผู้ศึกษาก็คอยตอบข้อข้องใจของผู้ตอบ หลังจากนั้นนำข้อมูลที่ไ้มา  
บรรณาธิกรณ กำหนดรหัสและลงรหัสในแบบฟอร์ม และนำไปเจาะลงในบัตรตามรหัสที่  
กำหนดไว้ หลังจากนั้นนำบัตรที่เจาะและตรวจสอบแล้วไปเข้าเครื่องนับแยกบัตร เพื่อนับจำนวน  
แล้วนำผลมาเสนอในรูปของตารางอัตราส่วนร้อย เพื่อแสดงถึงความมุ่งปรารถนาทางอาชีพ  
ตลอดจนปัจจัยที่เกี่ยวข้องในด้านต่าง ๆ